

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/10/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010201126
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1010201126.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : S., bytom J., G., proti žalovanému : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Drieňova 22, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SVS-230-2010/00675/TIG zo dňa 24. marca 2010, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/145/2010-19 zo dňa 16. februára 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/145/2010-19 zo dňa 16. februára 2012 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) zastavil podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „OSP“) konanie, v rámci ktorého sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti v záhlaví uvedeného rozhodnutia, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava, odboru všeobecnej vnútornej správy číslo OVVS-PR-3181/08-JGA V21 zo dňa 27. novembra 2009 (ďalej len ako „prvostupňové správne rozhodnutie“). Prvostupňovým správnym rozhodnutím bolo podľa ustanovenia § 76 ods. 1 písm. b/ zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o priestupkoch“ alebo „zákon č. 372/1990 Zb.“) zastavené konanie o priestupku na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 21a ods. 1 písm. a/, c/ zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o slobode informácií“ alebo „zákon č. 211/2000 Z. z.“), začaté na základe návrhu žalobcu, ktorého sa mala dopustiť Z., ako zamestnanec Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len ako „ÚDZS“) v Bratislave na Gröslingovej 5 tým, že na základe žiadosti žalobcu, ktorý požiadal ÚDZS v Bratislave dňa 12. augusta 2008 elektronickou poštou o poskytnutie informácie a to „poskytnutie kópie povolenia na vykonávanie činnosti zdravotnej poisťovne vydaného Všeobecnej zdravotnej poisťovni“ mu dňa 15. augusta 2008 bola

poskytnutá odpoveď, v ktorej bol odkázaný na zverejnenú informáciu na internetovej stránke www.udzs.sk, ale podľa žalobcu, na tejto stránke nebola zverejnená požadovaná informácia a preto dňa 15. augusta 2008 a opakovane dňa 20. augusta 2008 potvrdil, že trvá na poskytnutí informácie a žiadal ÚDZS o poskytnutie informácie a to „fotokópiu rozhodnutia vydaného v písomnej forme v správnom konaní“, pričom na túto žiadosť mu nebola poskytnutá žiadaná informácia, ani nebolo vydané rozhodnutie o zamietnutí prístupu k informácii a teda odkázaním na internetovú stránku, kde informácia nebola zverejnená mala, Z., poskytnúť nepravdivú informáciu a tento priestupok sa mal spáchať dňom spracovania a doručenia odpovede (15. augusta 2008). Ďalej sa mala Z. dopustiť priestupku tým, že nedodržala lehotu na vybavenie žiadosti zo dňa 15. augusta 2008, nesprístupnila informácie a to napriek tomu, že ich mala k dispozícii a ani nevydala písomné rozhodnutie o zamietnutí prístupu k informáciám, čím mala porušiť ustanovenia zákona o slobode informácií, pričom tento priestupok mal byť spáchaný dňom uplynutia lehoty na poskytnutie informácií a to dňa 28. augusta 2008. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. d/ OSP (správne malo byť uvedené § 146 ods. 1 písm. c/ OSP) v spojení s § 246c OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní nebolo preukázané splnenie procesnej podmienky podľa § 247 ods. 2 OSP, t.j. že ide o takého účastníka konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia dotknuté, nakoľko v danom prípade išlo o zisťovanie existencie priestupku u obvinenej Z. a ukladanie sankcie tejto osobe. Dôvodil ďalej tým, že nešlo o rozhodovanie o právach a právom chránených záujmoch žalobcu, napriek tomu, že tento bol nepochybne účastníkom správneho konania, keďže bol navrhovateľom začatia priestupkového konania a účastníkom tohto správneho konania podľa § 72 písm. d/ za použitia § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch, poukazujúc na to, že je povinný konať iba s takým účastníkom správneho konania a len v takom prípade, ak by zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia boli dotknuté jeho práva alebo povinnosti. Z uvedeného dôvodu mal preto za to, že v konaní nebola splnená zákonná podmienka daná podľa § 250 ods. 1 OSP, ktorá by robila z účastníka správneho konania procesný subjekt - osobu, oprávnenú byť účastníkom súdneho konania, teda, že ide o účastníka správneho konania a súčasne môžu byť zrušením napadnutého rozhodnutia dotknuté jeho práva a povinnosti, pričom zdôraznil, že tieto podmienky musia byť splnené súčasne, inak súd nemôže s takouto osobou konať ako s účastníkom konania vyhodnotiac záverom, že nakoľko žalobca nie je osobou oprávnenou byť účastníkom konania, jedná sa o taký nedostatok procesnej subjektivity na strane žalobcu, ktorý predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania a preto konanie zastavil.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil dovodiac tým, že konaním páchatel'a priestupku sa cítil poškodený na svojom práve na informácie garantovanom Ústavou Slovenskej republiky (čl. 26 Ústavy SR) a zákonom č. 211/2000 Z. z. doplniac, že z uvedeného dôvodu využil svoje právo na inú právnu ochranu garantované zákonom č. 372/1990 Zb. a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podal ObÚ návrh na prejednanie priestupku, spáchaním ktorého utrpel ujmu na svojom práve na informácie. Argumentoval ďalej tým, že na základe jeho návrhu bolo voči páchatel'ovi začaté priestupkové konanie, ktorého bol riadnym účastníkom (§ 72 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb.) dodajúc, že predmetom konania neboli iba práva páchatel'a, ale aj právo na poskytnutie právnej ochrany porušenia jeho práva na informácie. Majúc za to, že bol plnohodnotným účastníkom konania, a to nielen vzhľadom na jeho zákonom definované procesné postavenie, ale aj vzhľadom na predmet konania, ktorým bolo poskytnutie ochrany jeho právu na informácie vyhodnotil zastavenie priestupkového konania za spôsobilé porušiť jeho právo na inú právnu ochranu a preto mal za to, že rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu došlo k zásahu do jeho práva na inú právnu ochranu, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia

odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

V prvom rade sa najvyšší súd zaoberal otázkou predostretou krajským súdom v predkladacej správe a to, že odvolanie podala neoprávnená osoba D., občianske združenie.

Posudzujúc obsah a náležitosti podaného odvolania najvyšší súd, nesúladne s názorom krajského súdu, toto vyhodnotil za odvolanie podané oprávnenou osobou a to z dôvodu, že bolo riadne podpísané samotným žalobcom (aj keď v postavení advokáta) doplniac, že len označenie navrhovateľa ako „D., občianske združenie“ nie je spôsobilé vyvolať procesné následky v podobe odmietnutia odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. b/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP, keďže práve takýmto prísne dogmatickým postupom súdu by bola žalobcovi, ako účastníkovi konania, odňatá možnosť konať pred súdom.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté § 244 ods. 1, 2 OSP.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Predpokladom postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) je, aby pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť § 247ods. 2 OSP.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 2 veta prvá OSP žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z dôvodov odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu, po oboznámení sa s obsahom pripojeného súdneho a administratívneho spisu zistil, že krajský súd posudzoval najskôr, či je žalobca osobou oprávnenou na podanie žaloby v súlade s § 250 ods. 2 veta prvá OSP, s ohľadom na tvrdené ukrátenie na jeho právach.

Aktívna procesná legitímácia žalobcu, ako procesná podmienka v zmysle § 250 ods. 2 OSP, ktorá robí procesný subjekt osobou oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady, a to postavenie účastníka správneho konania a súčasne ukrátenie na jeho právach napadnutým rozhodnutím, vydaným v správnom konaní.

Samotné tvrdenie žalobcu o nesprávnosti záverov krajského súdu a ich rozpore so zákonom nestačí. Takémuto tvrdeniu musí korešpondovať jeho subjektívne oprávnenie, ktoré vychádza z konkrétneho právneho predpisu. Súd v každej konkrétnej veci v intenciách citovaných zákonných ustanovení posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve. V konaní podľa piatej časti OSP súd poskytuje ochranu len subjektívnym právam žalobcu. Pokiaľ sa žalobca domáha ochrany cudzích práv, alebo aj žiada ochranu svojho práva,

aj keď v skutočnosti o jeho právo nejde, žaloba je podaná neoprávnenou osobou.

Je nesporné, že žalobca bol ako navrhovateľ účastníkom priestupkového konania v zmysle § 72 písm. d/ v spojení s § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch. V priestupkovom konaní sa však rozhodovalo o obvinení z priestupku a uložení sankcie Z., a týmto rozhodnutím nebol žalobca ukrátený na právach, pretože rozhodnutie o priestupku sa osobne týka iba osoby obvinenej z priestupku a svojimi účinkami neovplyvňuje právnu pozíciu žalobcu, t.j. nezasahuje do právnej sféry žalobcu a ani nespôsobuje zmenu jeho právneho postavenia.

Najvyšší súd v danej veci považuje za potrebné uviesť, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ústavný súd“) zastal vyššie uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach IV. ÚS 242/2011-9, IV. ÚS 228/2011-9 a I. ÚS 166/2011-12. Vo svojom uznesení IV. ÚS 242/2011-9 ústavný súd konštatoval, že : „Legislatívna konštrukcia správneho súdnictva v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku vychádza z čl. 46 ods. 2 ústavy, podľa ktorého sa na súd vo veci preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy môže obrátiť ten, kto tvrdí, že bol týmto rozhodnutím na svojich právach ukrátený, pričom ústava umožňuje zákonodarcovi obmedziť možnosti prístupu jednotlivca na súd a zároveň ustanovuje hranice takej možnosti tým, že preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd nesmie byť spod právomoci súdu vylúčené. Zákonodarca ustanovil obmedzenia a podmienky súdnej kontroly v správnom súdnictve v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Na aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“ Ďalej ústavný súd v uznesení I. ÚS 166/2011-12 uviedol, že : „Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že citované ustanovenia zákona o priestupkoch nemožno vo vzťahu k právu sťažovateľa podať návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom posudzovať izolovane od už uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Pre posúdenie sťažnosti je podstatná otázka, či bola splnená aj druhá podmienka ustanovená zákonom (Občianskym súdnym poriadkom) na to, aby sa sťažovateľ mohol domáhať preskúmania rozhodnutia ministerstva vnútra žalobou podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, a to či rozhodnutím ministerstva vnútra bol sťažovateľ ukrátený na svojich právach. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že samotné tvrdenie sťažovateľa o tom, že bol ukrátený na svojich právach, nepostačuje na to, aby bol aktívne procesne legitimovaný na podanie žaloby.

Ústavný súd sa v tejto otázke v plnom rozsahu stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že rozhodnutie o priestupku sa týka iba osoby obvinenej z priestupku, a teda nezasahuje do právnej sféry sťažovateľa a ani nespôsobuje zmenu jej právneho postavenia."

Odvolávajúc sa na vyššie uvedené zastal najvyšší súd, zhodný názor ako prvostupňový súd a to, že žalobca nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby, pretože rozhodnutím žalovaného č. SVS-230-2010/00675/TIG z 24. marca 2010, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Obvodného úradu Bratislava, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OVVS-PR-3181/08-JGA zo dňa 27. novembra 2009, nebolo rozhodnuté o žiadnych právach alebo povinnostiach žalobcu, z čoho vyplýva, že týmto rozhodnutím žalobca nemôže byť ani ukrátený, ani dotknutý na svojich právach.

Takto ani podľa názoru najvyššieho súdu v konaní nebolo osvedčené splnenie procesnej podmienky osoby oprávnenej na podanie žaloby - aktívnej procesnej legitímácie žalobcu, keď táto nebola podložená žiadnym konkrétnym tvrdením o ukrátení na jeho právach, ktorému by korešpondovalo jeho subjektívne oprávnenie vychádzajúce z konkrétného právneho predpisu, ktoré by ovplyvnilo právnu pozíciu žalobcu

a zasiahlo do jeho právnej sféry alebo spôsobilo zmenu jeho právneho postavenia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/145/2010-19 z 16. februára 2012 podľa 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 OSP potvrdil, stotožniac sa s názorom krajského súdu, že žalobca nie je osobou aktívne procesne legítimovanou na podanie žaloby v zmysle § 250 ods. 2 OSP.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP a § 250k ods.1 OSP, tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli a ani si ich náhradu neuplatňoval.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.